

STIM

PROVINSJALE FERKIEZINGS FOAR DYN LÛD

20 MAART

 **PROVINSJALE
steaten**

provinsje fryslân
provincie fryslân

Heechste opkomst fan Nederlân

Waar staat voor u de verkiezingsslogan ‘Stem. Voor jouw geluid’ voor?

Elkenien hat de mooglikheid om op 20 maart mei syn of har stim in kar te meitsjen foar it Fryslân dat him of har it neist is.

U bent nu twee jaar Commissaris van de Koning in Fryslân. Wat is tot nu toe het mooiste dat u meemaakte?

It jier fan Kulturele Haadstêd wie in jier om nea te ferjitten. In grut ferskaat oan foarstellings, mei in tankber nasjonaal en ynternasjonaal publyk en tagelyk omtinken freegje foar maatskiplike opjeftes as de soarch foar it lânskip, meartaligens en skjin ferfier. Dêr kinne we mei in soad wille op trochborduerje.

Hoe is het om die Statenvergaderingen te leiden?

Yn de moaie Steateseal is dat alle moannen in earfolle taak en leuk om te dwaan. It binne nijsgjirrige diskusjes oer wat de folksfertsjin-wurdiging mei Fryslân wol. Myn taak is om derfoar te soargjen dat de diskusjes sa goed as mooglik ferrinne want dat leit mei de basis foar de bêste besluten.

Zoveel partijen, zoveel meningen. Waar stemmen we op 20 maart voor?

We ha op 20 maart trije stimmen: foar Provinsjale Steaten, foar it wetterskip en fia Provinsjale Steaten foar de Earste Keamer. It giet om de regionale stim, mei in lanlike útwurking. Yn 'e mande mei Seelân en de wetterskippen besykje we dizze kear yn beide provinsjes om safolle mooglik jonge kiezers te berikken. Foar de takomst fan ús provinsjes en de jongerein is it wichtich om harren lûd mei te weagjen.

Waar valt in Fryslân de komende jaren volgens u de meeste winst te behalen?

It is no krekt oan de partijen om dat oan te jaan. Sy moatte sa goed mooglik dúdlik meitsje wêr't de ferskillen lizze. Dan kin de kiezer de bêste kar meitsje. It past in kommissaris fan 'e Kening net om dêr ynhâldlik yn te stjoeren.

U steekt uw liefde voor Fryslân niet onder stoelen of banken...

Fansels net! Fryslân is offisjeel de moaiste provinsje fan Nederlân mei wittenskiplik fêststeld de lokkichste minsken en mei sa'n moaie taal

en kultuer. It is noflik om hjir te wêzen, te wenjen en te wurkjen. Alle partijen sille it der oer iens wêze dat we dy kwaliteit fan libjen sa heech mooglik hâlde moatte.

Waarom is het zo belangrijk dat inwoners van Fryslân op 20 maart naar de stembus gaan?

It is it momint yn de fjouwer jier om oan te jaan hoe't elkenien de takomst fan 'e provinsje sjocht. It leit it fûnemint foar wat der hjir de kommende jierren barre sil. As we sa belutsen binne by Fryslân dan moatte we dochs fan dat rjocht gebrûk meitsje wolle? We ha tradisjoneel de heechste opkomst fan Nederlân. Dat wolle we graach sa hâlde!

Drs. A.A.M. (Arno) Brok is sinds 2017 de commissaris van de Koning in Fryslân. Hij is voorzitter van Provinciale Staten.

Wat doen Provinciale Staten?

Provinciale Staten (PS) zijn het hoofd van de provincie. Ze vertegenwoordigen alle inwoners van Fryslân, bepalen in grote lijnen wat er in onze provincie gebeurt en controleren of Gedeputeerde Staten (het dagelijks bestuur van de provincie) het vastgestelde beleid goed uitvoeren. PS beslissen over veel belangrijke onderwerpen, zoals natuur en Fries onderwijs, milieu en verkeer en vervoer.

De vergaderingen van Provinciale Staten, de Statencommissies en andere momenten dat de Staten elkaar ontmoeten kun je live op internet volgen of later terugzien. Je bent ook altijd welkom bij de vergaderingen.

Kijkje nemen bij Provinciale Staten

Van dichtbij meemaken hoe de Statenleden debatteren over belangrijke zaken in de provincie Fryslân? En benieuwd naar de gang van zaken in het Provinciehuis en de Statenzaal? Via de website kun je je aanmelden als Gast van de Staten. Zelf vergaderen kan ook. Voor basisonderwijs groep 7 en 8, mbo en voortgezet onderwijs organiseren we het Provinciespel.

Het Provinciespel is een interactieve bijeenkomst waarbij jongeren de provincie Fryslân inrichten. Niet met woorden, maar met daden! Tijdens het spel ligt midden in de Statenzaal een plattegrond van Fryslân met daarop enkele grote plaatsen en wegen. Deel dat maar eens met elkaar in! Of kruip in de huid van een Statenlid en speel het Statenspel met minimaal 18 personen.

Het Statenspel is een manier om kennis te maken met de provinciale politiek. Zo kun je zelf ervaren hoe het is om Statenlid te zijn. En om belangrijke beslissingen voor Fryslân te nemen. Interesse of vragen? Neem contact op met statengriffie@fryslan.frl.

Stim. Foar dyn lûd

Henk de Vries • elektrische gitaar

Sybrecht de Haan • saxofoon

Helena Tamminga • viool

Alinda Talsma • contrabas

Tjibbe van der Veen • trombone

Akke Attema-Brouwer • bugel

Harry Visser • trekzak

Henk Babois • ukelele

Zoals een muzikant zijn instrument stemt om zich zo zuiver mogelijk te laten horen, zo kun jij op 20 maart naar de stembus. Dat is kortgezegd de boodschap achter de slogan ‘Stem. Voor jouw geluid’. Om deze kreet kracht bij te zetten, riepen we muzikaal Fryslân op om zich te melden als model voor de campagne. Uit de maar liefst zestig enthousiaste inzendingen werden de acht mensen op deze pagina gekozen. Je komt ze tegen op posters, flyers, advertenties in de krant, op tv en op internet. Maar wie zijn het en waarom deden ze mee?

Je kwam voor de photoshoot in de Statenzaal terecht, waar Provinciale Staten wekelijks samenkomen. Wat is je indruk?

- Sybrecht:** De Statenzaal is een prachtige zaal met glas-in-lood werken, een versierd plafond en maakt een statige indruk. Ik hoorde dat er al meer dan 400 jaar vergaderd wordt door het College van Gedeputeerde staten en sinds 1896 de Provinciale Staten bijeenkomen. Dat vond ik bijzonder om te horen.
- Helena:** Ik was nog nooit in deze zaal geweest en heb mijn ogen uitgekeken. Vooral het plafond vond ik erg indrukwekkend. Ook vond ik de zaal een passende locatie om de foto’s te maken.
- Alinda:** Het is een schitterende zaal, bijzonder om juist daar de photoshoot te hebben.
- Tjibbe:** Een geweldige ruimte waar de geschiedenis van Fryslân van afspat. Met name ook het plafond met de namen van de bekende Friese geslachten. Je blijft ernaar kijken.
- Akke:** Het is een hele mooie Statenzaal met een lange geschiedenis. De zaal is mooi ingepast in de grote en moderne verbouwing van het provinciehuis. Eigenlijk wel heel bijzonder om hier eens te mogen zijn!
- Harry:** De oude zaal deed me beseffen dat Provinciale Staten al eeuwenlang onderdeel zijn van ons democratisch stelsel. Een indrukwekkend besef. De gemeenten, provincie en het

Rijk moeten in bestuurlijke vorm zo blijven, omdat anders de afstand tussen burgers en overheid te groot wordt.

Henk B: Tijdens het maken van de foto’s kreeg ik een goede indruk van hoe de Statenzaal er uitziet. Het is een mooie zaal die gebouwd is in een typisch oud-Nederlandse stijl.

Waarom ga jij stemmen op 20 maart?

- Sybrecht:** Veel ouderen stemmen, maar bij jongeren is het percentage veel lager. Daardoor wordt de partij die de ouderen kiezen groter. Eén stem kan het verschil maken tussen wel of geen zetel. Daarom ga ik stemmen op 20 maart. Het aantal vrouwen op een verkiesbare plaats is een stuk lager dan het aantal mannen en dat vind ik teleurstellend. Daarom stem ik op een vrouw op de lijst van de partij die ik kies.
- Helena:** Omdat ik het belangrijk vind ieder ‘stemmoment’ in dit land te benutten.
- Alinda:** Gewoon, omdat het kan!
- Tjibbe:** Om mijn stem te laten horen, of beter gezegd: om mijn geluid te laten horen! Ik vind stemmen erg belangrijk. Niet alleen omdat dit een belangrijk recht is in een democratische samenleving, maar vooral ook omdat iedere stem telt. Het doet er dus echt toe om te gaan stemmen.
- Akke:** Ik kan op 20 maart invloed uitoefenen door op een politieke partij te stemmen waarvan het programma mij aanspreekt. Niet stemmen betekent eigenlijk niet meedoen!
- Harry:** Ik ga stemmen om toch enige invloed te hebben op de verwezenlijking van mijn gedachtengoed over de mensheid.
- Henk B:** Ik ga stemmen op 20 maart omdat ik het belangrijk vind om mijn mening te laten horen. Er zijn nog zo veel landen in de wereld waar mensen geen vrijheid hebben om te uiten wat ze denken. We mogen blij zijn dat dit hier wel kan en daarom vind ik het belangrijk om hier aan bij te dragen.

Stemwijzers

Maar liefst zestien partijen doen mee aan de Provinciale Statenverkiezingen in Fryslân. Misschien weet je al welke partij je stem krijgt en anders helpt deze krant er wellicht bij. Ben je er nog niet uit of wil je je even goed oriënteren? Dan komt een online stemwijzer goed van pas. Wij maken voor de provincie Fryslân gebruik van twee stemwijzers die beide in het Fries of Nederlands zijn te doen:

[MijnStem.nl](#)

Je reageert op stellingen en dan krijg je een lijst met alle partijen. Die scoren hoger of lager op jouw meningen en ideeën. Zo zie je welke partijen het dichtst bij je staan op basis van hun programma voor de komende vier jaar.

[Meestemmeter.nl](#)

Deze stemwijzer is nieuw. Hier reageer je ook op stellingen en ook hier komt een lijst met partijen op volgorde van overeenkomst met jouw antwoorden.

Alleen baseert deze stemwijzer zich op beslissingen uit de afgelopen jaren. Zo zie je hoe de partijen zich daadwerkelijk inzetten.

Op woensdag 20 maart 2019 kun jij stemmen over de toekomst van Fryslân. Je oefent daarmee je invloed uit op de koers die provincie Fryslân vaart. Maar waar gaat de provincie eigenlijk zoal over?

Meer werkgelegenheid

Banen regelen en inzetten op de circulaire economie is een belangrijke taak van de provincie. Hiervoor is extra geld vrijgemaakt via het investeringsprogramma Wurkje mei Fryslân. Dit geeft nieuwe financiële mogelijkheden aan bedrijven, instellingen en particulieren. De provincie wil de komende jaren duizenden Friezen aan het werk krijgen. Door bijvoorbeeld huizen energiezuiniger te maken, ontstaat nieuwe werkgelegenheid.

Een krachtig platteland

Het Friese platteland is belangrijk voor de provincie. Daarom investeert de provincie in projecten voor wonen, werk, cultuur en toerisme. De provincie stimuleert met Streekwurk initiatieven die de Friese regio's sterker en mooier maken. We werken daarin samen met gemeenten en inwoners.

Grutsk op Fryske taal en kultuer

De provincie is zuinig op het Fries (de tweede Rijkstaal) en de typisch Friese gebouwen, landschappen, tradities en gebruiken. Ze investeert daarom in het behouden en stimuleren van de Friese taal en cultuur. De musea hebben hoogwaardige collecties, culturele festivals trekken bezoekers uit binnen- en buitenland en voor de Friese taal zijn de nieuwste digitale (hulp)middelen beschikbaar.

Schone en gezonde samenleving

Met de Friese Grondstoffenagenda stimuleert de provincie hergebruik van grondstoffen als plastic, textiel en tapijt. Een ander doel is om meer voertuigen te laten rijden op duurzame brandstof, zoals groen gas of elektriciteit. Ook stimuleert de provincie het gebruik van lokale producten en Fairtrade: eerlijke wereldhandel. Fair Fryslân!

Aandacht voor bodemdaling

De afgelopen jaren is de provincie tegen nieuwe gaswinning geweest. Fryslân heeft ook veel veen en deze bodem kan zakken. De provincie kijkt samen met bijvoorbeeld Wetterskip Fryslân naar mogelijkheden om de gevolgen van bodemdaling te beperken.

Fryslân goed bereikbaar

De provincie beheert 846 kilometer wegen en 900 kilometer vaarwegen. De provincie zorgt voor veiligheid, onderhoud en aanleg van

nieuwe wegen, en houdt vaarwegen op diepte. Ook worden nieuwe (rond)wegen, (turbo)rotondes, fietsoversteekplaatsen, busstations, bruggen, sluizen en aquaducten aangelegd of gerenoveerd. We werken samen met partijen aan spoor, overwegen en sommige stations om in de toekomst extra treinen te laten rijden.

Ruimte voor gebiedsontwikkeling

De aanleg van wegen biedt kansen om de omgeving mooier te maken. Nieuwe fiets-, wandel- en ruitersporen of een nieuwe sloepenroute, bijvoorbeeld. Ook bij de Afsluitdijk zorgt de provincie dat er meer gebeurt dan alleen dijkvernieuwing. Er is bijvoorbeeld een proefinstallatie voor het opwekken van energie door menging van zoet en zout water. Ook komt hier de eerste vismigratierivier ter wereld. De provincie werkt daarbij samen met andere overheden.

Natuur en landschap

Een prettige leefomgeving voor mensen, planten en dieren. De provincie beschermt bijvoorbeeld otters en werkt aan mooie natuurgebieden als De Alde Feanen. Ook stimuleert de provincie particulier en agrarisch natuurbeheer. Ze vraagt boeren bijvoorbeeld om rekening te houden met de natuur (zoals weidevogels). Fryslân moet de mooiste provincie van Nederland blijven.

Schoon, veilig en voldoende water

Provincie Fryslân investeert in water, samen met Wetterskip Fryslân, drinkwaterbedrijf Vitens en de Friese gemeenten. We beheren het grondwater, zorgen mede voor voldoende en schoon (drink)water. Ook bewaken we de kwaliteit van het Friese zwemwater. Stevige dijken en duinen beschermen inwoners tegen overstromingen. Het oppervlaktewater moet schoon genoeg zijn voor mensen, dieren en planten.

Sterk lokaal bestuur

Samen met gemeenten en de Vereniging van Friese Gemeenten werkt de provincie aan een krachtig lokaal bestuur. Bij fusies checkt de provincie bijvoorbeeld of een evenwichtige nieuwe gemeente ontstaat en adviseert het Rijk hierover. Daarnaast houdt de provincie toezicht op de gemeentelijke financiën. Bij het benoemen van een (nieuwe) burgemeester ziet de commissaris van de Koning toe op het juiste verloop van procedures.

**Partij voor
de Dieren**

Rinie
van der Zanden

Alle kleine beestjes helpen

*Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld.
Hoe regelt u dit na 2022?*

OV-reizigers denken mee over de behoefte aan de huidige en toe te voegen buslijnen. De provincie kiest voor de meest duurzame optie. De vervoerder zorgt voor goede verbindingen en voor aantrekkelijke aanbiedingen zodat meer reizigers gebruik gaan maken van het OV.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Beide zijn belangrijk. De vaarregels bepalen wie op de vaarweg voorrang heeft.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Met een Deltaplan Energiebesparing in bedrijven, winkels en woningen. Deskundige onafhankelijke energiecoaches geven huishoudens gratis persoonlijk advies over mogelijkheden voor energiebesparing. Bedrijven kunnen meehelpen met het aanpassen van gebouwen en voorzieningen. We schakelen over op natuurinclusieve biologische landbouw en creëren ook daarmee nieuwe banen.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

Wandelend, fietsend en over het water ziet een toerist het beste wat onze provincie te bieden heeft aan natuurschoon, rust, ruimte en cultuurhistorie. We zetten in op het behoud van deze kwetsbare waarden.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Dorpsgemeenschappen en betrokken wijkbewoners hebben behoefte aan hun eigen duurzame energie, opgewekt met dorpsmolens en zonnepanelen. Zulke projecten en initiatieven als dorpsmoestuinen, groene schoolpleinen en voedselbosjes geven hen, en dus Fryslân, ook figuurlijk nieuwe energie.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Het is een kwestie van en-en. Fryslân komt weer in balans, waarbij landbouw en natuurwaarden elkaar versterken en de bodemvruchtbaarheid zich herstelt. Dat levert toegevoegde waarde aan de producten, die consumenten in Fryslân en daarbuiten graag zullen kopen. De opgave voor de natuurnetwerken wordt zodanig uitgevoerd dat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) alsnog op tijd wordt gerealiseerd.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

Er is volop ruimte voor tegenmacht, kritische geluiden en reflectie. Media en kunst nemen deze taak op zich. Cultuur zorgt bovendien voor een immateriële verrijking van het leven en biedt inspiratie. Wij zijn voor een cultuursector

die daadwerkelijk van, voor en door alle inwoners van de provincie is. En we blijven het gebruik van de Friese taal bevorderen.

Sietze Schukking

Politiek met een Plan: #Fryslân2030

*Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld.
Hoe regelt u dit na 2022?*

Met een eigen busdienst omdat we dan flexibel op de veranderingen kunnen inspelen. Elektrische (zelfrijdende) busjes met een app, het kan over vijf jaar zomaar mogelijk zijn. Met een nieuw contract zitten we tien jaar vast.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Rare vraag. Grootschip kan nauwelijks uitwijken.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Alle dorpen en wijken energieneutraal maken voor 2030 stimuleert economie, werkgelegenheid en innovatie. Natuur, klimaat, voedselproductie en boeren redden. Door een herinrichting van het buitengebied naar natuurlijke, biodiverse, gezonde en fossielvrije landbouw zorgen we voor werk en toekomstperspectief voor mensen. Wij investeren 20 miljard euro.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

Recreatief wandelen is een enorme groeiemarkt. 40 Miljoen Duitsers noemen zichzelf wandelsporter, ook veel jongere mensen. Fryslân heeft veel potentie. Onderdeel van ons herinrichtingsplan #Fryslân2030 is een nieuw fijnmazig wandelnetwerk door de weilanden. Wandelpaden zijn heel simpel en goedkoop aan te leggen, een wandelaar gebruikt maar 5 kilometer per uur. Veel nieuwe verdienmogelijkheden voor horeca en boeren.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Samen omschakelen naar een energieneutraal Fryslân in 2030! Ons plan: #Fryslân2030 zet de 'Dorpen aan het Roer'. Wij geven vertrouwen aan dorpen en wijken dat zij het beste weten hoe je de energietransitie uitvoert. Met financiering door de provincie zorgen wij ervoor dat de energiekosten voor de Friezen niet verhoogd hoeven worden.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Je kunt alles tegelijk bereiken. Afscheid nemen van de structureel verliesgevende gangbare landbouw. Ons herinrichtingsplan: #Fryslân2030 zorgt voor landbouwtransitie naar natuurlijke, biodiverse, gezonde en fossielvrije landbouw met veel nieuwe mogelijkheden. Aantrekkelijk landschap, bloemen, vogels, bodemleven en gastvrijheid voor een landbouw gericht op de

wensen van de consument waarmee geld te verdienen valt. Wij investeren 20 miljard tot 2030 in nieuw perspectief!

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

'Amerlist' bedoele jo? In libjend doarpsmienskip is it foarset foar it behâld fan de Fryske kultuer. Wy ynvestearje 20 miljard euro yn in libjend en brûzjend Fryslân dêr't minsken grutsk op binne!

Michiel Schrier

Tijd voor rechtvaardigheid

*Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld.
Hoe regelt u dit na 2022?*

Uiterlijk in 2022 heeft Fryslân een eigen openbaar vervoersbedrijf en is het aanbesteden verleden tijd. De winst, die nu in de zakken van de aandeelhouders verdwijnt, wordt dan ingezet voor betere bereikbaarheid en betere arbeidsvoorwaarden en voorzieningen voor chauffeurs.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Op het Friese vaarwater is er ruimte voor iedereen. Het toeristenbootje moet veilig langs en naast het vrachtschip kunnen varen.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Het Iepen Mienskipsfûns wordt verlengd om initiatieven vanuit de samenleving te ondersteunen. Het Kolenfonds moet er voor zorgen dat elke baan uit de fossiele industrie twee duurzame banen oplevert met de voorwaarde: eerlijk loon voor eerlijk werk. Verduurzaming jaagt de economie aan en levert banen op.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

De ideale toerist helpt onze mooie provincie schoon te houden en geniet wandelend of op de fiets van onze prachtige natuur en cultuur. Wij verwelkomen de ideale toerist graag bij onze iepenloftspullen, de musea, it keatsen, it skûtsjesilen en it fierljeppen.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Mensen hebben meer zeggenschap over hoe ze wonen, werken en leven. De zaken die belangrijk zijn voor de mensen moeten ook bij de mensen blijven, zoals energie, openbaar vervoer en gezondheid.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Voor meer natuur in Fryslân is een omslag in de landbouw nodig. Geen megastallen maar meer biologische, kleinschalige natuurinclusieve landbouw. Er moeten meer sociale huurwoningen worden gebouwd. Voor gezond voedsel moeten we het dichterbij huis zoeken.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

1. Bereikbaar en betaalbaar muziekonderwijs.
2. Betaalbaar en bereikbaar kunstonderwijs.
3. Steun aan de Friese sporten.
4. Friese Energiemaatschappij (FREM).
5. Strenger toezicht op Fries taalonderwijs.

Winne mei elkoar! #jijwifryslân

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

De bereikbaarheid van school, werk, familie, ziekenhuizen en dergelijke blijft verzekerd. Voor dorpen ontwikkelen we daarvoor handige, innovatieve vervoersvormen. Er moet ook sneller vervoer naar en van de Randstad komen. We willen naast een snellere spoorverbinding over de huidige spoorlijnen ook de Zuiderzeelijn weer op de agenda.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

De toerist en beroepsvaarder zijn beide belangrijk voor de Friese economie. Op meerdere plaatsen, zoals bij Earnewâld en Terherne, zitten ze elkaar alleen in de weg. Dit heeft grote gevolgen voor de veiligheid op het water. Wat wij willen is een betere ontvlechting van zware beroepsschepen en recreatiebootjes.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Met ons Ticket foar de Takomst kunnen alle Friezen om- en bijscholen, zodat iedereen klaar is voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Ook ondersteunen we nieuwe en innovatieve ondernemers, bijvoorbeeld in de water- en energiesector, die zich inzetten voor een sterker en leefbaarder Fryslân.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

De toerist komt voor Friese gastvrijheid, beleving van natuur en bijzondere activiteiten. We vergroten het Iepen Mienskipsfûns voor mooie projecten op het gebied van leefbaarheid en cultuur. We tonen ambitie bij het doorzetten van Culturele Hoofdstad en ondersteunen initiatieven om van krimp een toeristische kans te maken.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

De mensen die elke dag iets toe willen voegen aan hun omgeving, dorp of buurt. Die anderen helpen om het beste uit zichzelf te halen. Die mensen willen we vleugels geven.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

We combineren het boeren met wonen, werken en natuur. Het landschap en de ruimte in Fryslân zijn uniek, denk aan het mooie coulisseland-schap en de Friese veenweide. We stimuleren

een economie met aandacht voor de natuur en het klimaat. We ondersteunen ondernemers die aan de slag gaan met circulaire economie en groen toerisme gericht op beleving.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

Mei fernijend belied dêr't taalwille foarop stiet. We stypje de iepenloftspullen, taalsintrum Obe, mar ek de Fryske sporten. We ha mei LF2018 sjen litten wat Fryske kultuer betsjutte kin, dat sette we fol ambysje troch.

Samen. Sterker. Doen.

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

Openbaar vervoer moet voor iedereen bereikbaar en betaalbaar zijn en blijven. Ook moeten we er slim mee omgaan. Dus geen lege bussen. Bussen moeten worden ingezet waar het nodig is, daar waar mensen er ook gebruik van gaan maken.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

De beroepsvaart draagt bij aan de economie van Fryslân. Dat vind ik heel belangrijk. De toeristen op de boot zijn ook van groot belang voor ons. Slimme oplossingen om beide veilig, efficiënt en aantrekkelijk gebruik te laten maken van het prachtige water dat we hebben is mogelijk. Daar wil ik mij voor blijven inzetten.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Slimme bereikbare stimulerende regelingen. Exportbevordering en innovatie zoals circulaire economie. Dat helpt onze economie vooruit.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

De ideale toerist zwerft door Fryslân en maakt gebruik van de vele mogelijkheden die onze provincie heeft. Er is geen provincie in Nederland met zoveel verschillende mogelijkheden. Dat willen we stimuleren. We willen het aanbod vergroten en de bekendheid van Fryslân laten toenemen.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Energie krijg ik van mensen. Mensen die willen werken aan een mooier, beter en slimmer Fryslân. Mensen die kansen zien en kansen benutten. Mensen die verantwoordelijkheid nemen en die iets willen toevoegen aan de maatschappij. Daar doe ik het voor.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Ik geloof in een slimme combinatie tussen werken, wonen en natuur. Dat kan in Fryslân. Kunnen wonen in een huis dat bij je past en waar je blij van wordt. Maar ook boeren de

ruimte geven. We leven met en naast elkaar. Daar wil ik voor zorgen.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

Ik wil mij inzetten voor wat Fryslân, Fryslân maakt. Mooie steden en dorpen. Open gebied met mooie vergezichten, maar ook grote culturele producties voor culturele evenementen en de mooie musea die we hebben.

Tegearre foar de takomst!

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

We kiezen voor duurzaam, elektrisch vervoer. We zetten in op meer snelle buslijnen van Fryslân naar de Randstad zo lang er nog geen verbetering is op het spoor. We willen dat openbaar vervoer voor kleinere dorpen behouden maar vooral ook de Lelylijn.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Fryslân staat terecht in de top drie van Lonely Planet. Wij willen ruimte geven aan eenieder die Fryslân (te water) wil ontdekken. Ook willen we beroeps- en recreatievaart waar mogelijk van elkaar scheiden. Voor beide moet ruimte zijn zonder gevaarlijke situaties te creëren.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Friese bedrijven willen we ondersteunen om fossielvrij en circulair te ondernemen. Subsidie voor duurzamer ondernemen en innovatie en export. Daarnaast onderwijs en bedrijfsleven met elkaar verbinden om vraagstukken op te lossen. Ook werk maken van de marketing van Fryslân zodat toeristen blijven komen.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

Toeristen blijven niet alleen een dagje maar overnachten ook in Fryslân. Ontdekken water, Wadden, cultuur en dorpen. Wij willen inzetten op het versterken van het wandel- en fietspadennetwerk en we willen investeren in een breed cultuurbeleid zodat we de energie van 2018 kunnen vasthouden en uitbreiden.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Fryslân zit vol met Mienskipsenergie! Wij willen graag dorpsmolens mogelijk maken en een zonnepaneel op elk dak. Voor en door de inwoners van Fryslân.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

De natuur die we hebben moeten we versterken. Niet alleen, maar samen met onze boeren. We wonen kwalitatief beter en duurzamer. We willen geen nieuwbouw op bedrijfsterreinen toestaan zolang nog niet alle bestaande

gebouwen benut worden. Een mooi Fryslân voor de volgende generaties.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

De Friese taal hoort onlosmakelijk bij Fryslân. D66 is trots op die mooie tweede Rijkstaal. Wij willen blijven werken aan de positie van de Friese taal. D66 wil taal en cultuur zichtbaar maken waardoor mensen “honger krijgen” naar Friese cultuur en taal.

Tijd voor verandering

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

GrienLinks wil dat het openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is. Goede verbindingen met het openbaar vervoer zijn belangrijk voor het terugdringen van de CO2-uitstoot en voor de leefbaarheid op het platteland.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Zowel beroepsvaarders als toeristen zijn, als je kijkt naar de economische belangen, belangrijk voor Fryslân. Als het gaat om de veiligheid bij het varen, heeft de beroepsvaarder voorrang.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

GrienLinks wil investeren in een schone en duurzame economie, een economie zonder afval en vervuiling. Door innovatieve, duurzame bedrijven te stimuleren ontstaat een toekomstbestendige en bloeiende economie. De omschakeling naar duurzame energie zorgt voor een grote vraag naar vakmensen die zonnepanelen kunnen installeren, die warmtenetten aan kunnen leggen en die nieuwe duurzame technische innovaties kunnen ontwikkelen.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

De ideale toerist komt recreëren met oog voor de natuur en het water. GrienLinks wil duurzame recreatie als wandelen, fietsen en elektrisch varen bevorderen. We willen zorgen voor fiets-, wandel- en ruiterpaden met goede verbindingen tussen toeristisch aantrekkelijke punten, zoals natuurgebieden en historische dorpen en steden.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Zon en wind. GrienLinks gaat voor groen leiderschap. We investeren in schone energie, zodat er ook voor onze kinderen een toekomst is in deze mooie provincie.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in? Meer natuur en niet minder. Het natuurlijk leefgebied voor weidevogels, bijen, vlinders en

andere insecten moet zo snel mogelijk worden hersteld. Verder willen we inzetten op schone energie opwekken, wat ook duurzame banen oplevert.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

GrienLinks fynt de Fryske taal fan wêzentlik belang foar de Fryske kultuer as gehiel. Wy moatte ynvestearjen bliuwe yn ûndersyk nei en ûnderwiis yn de Fryske taal en kultuer. Ynstânsjes as de Fryske Akademy, de Afûk en Tresoar binne ûnmisber as it giet om it behâlden fan dit kulturele erfgoed.

Waardevol Fryslân

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

Wij spreken liever over mobiliteit dan over OV. We stimuleren innovatieve vormen van mobiliteit en ondersteunen lokale initiatieven om de bereikbaarheid te verbeteren. Deelauto's, zelfrijdende (kleine) bussen en auto's, alles is mogelijk als innovaties de ruimte krijgen.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Veiligheid staat altijd voorop. In onze watersportprovincie krijgen watersporters de ruimte, maar dan wel gescheiden van de beroepsvaart. Voor de beroepsvaart zetten wij in op goede verbindingen en voldoende havens, om het vervoer over water te bevorderen.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Wij stimuleren ondernemerschap en helpen mkb-bedrijven groeien. Samen met partners richten we kennis- en innovatiecentra op waar ondernemers, onderwijs en overheid samenwerken aan nieuwe ideeën. We zetten ons in voor behoud van werkgelegenheid, ook aan de basis van arbeidsmarkt.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

Fryslân is de mooiste provincie van Nederland en een van de mooiste Europese bestemmingen. Elke toerist is welkom: cultuurtoeristen, watertoeristen, fiets-, wandel- en wadtoeristen. We investeren in prachtige routes en houden daarbij rekening met verschillende gebruikers. We bouwen voort op de erfenis van Culturele Hoofdstad 2018. Toeristen houden van Fryslân om zijn cultuur, landschap, natuur en Werelderfgoed Waddenzee.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

In Fryslân telt iedereen mee. Wij noemen dat 'Waardevolle samenleving'. De energie komt van werkenden, maar ook van de vele vrijwilligers die zich voor anderen inzetten. Mensen voelen zich gelukkig waar ze wonen, omdat

overal in Fryslân goede voorzieningen zijn. De verbondenheid tussen mensen maakt Fryslân een bruisende mienskip.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Fryslân kan een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de combinatie landbouw en natuur. Wij zien een grote toekomst voor kringloop-landbouw en natuurinclusieve landbouw, als onderdeel van een duurzame, steeds meer circulaire economie. De sterke band tussen stad en platteland maakt wonen en werken in Fryslân zo aantrekkelijk.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

- We bieden ruimte voor creatief en cultureel talent door ondersteuning van creatieve broedplekken, kunstvakonderwijs én bibliotheken.
- Alle kinderen op de basisschool krijgen zonder uitzondering les in de Friese taal en cultuur.
- Monumentale, beeldbepalende (kerk) gebouwen worden beschermd.

Fryslân Earst

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

Ook weer met het uitschrijven van een concessie. Daarbij letten op goede bereikbaarheid, lage prijs voor passagiers en innovatieve keuzes in de stille uren.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Wij willen zoveel mogelijk veilige scheiding tussen beroeps- en pleziervaart. Aandacht voor beiden. Het binnenvaartpolitiereglement regelt al wie er hier voorrang heeft.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Bereikbaar zijn; goed vestigingsklimaat bedrijven en mkb; werk in Fryslân maken en houden. Aanleg Lelylijn.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

Mensen die Fryslân in zijn puurheid willen ontdekken. Optimale facilitering voor recreatie, maar wel in balans.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Zijn mooie landschap, (water)recreatie, erfgoed en natuurlijk zijn taal.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Natuur, landbouw en wonen in een gezonde balans. Zorg voor het open landschap, dus zonder windmolens.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?
Soarch foar de Fryske taal, it kultureel erfgoed en de Fryske sporten.

Foar de stim fan Fryslân

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?
Alle plakken, stêden én doarpen bliuwe wat de FNP oangiet goed berikber. It is ek betelber foar jong en âld. Ljouwert en Fryslân binne út alle wynstreken wei goed en flot berikber.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?
Yn Fryslân wurde berops- en rekreaasjefeart safolle mooglik skieden. De beropsfeart op de grutte kanalen en toeristen op de marren en oare wetters. Bygelyks mei de steandemêstrûtes. Der is fiks ynvestearre yn it wettertoerisme en dêr stiet de FNP folslein achter.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?
Goede en flotte breedbân-ynternetferbining, jild foar ynnovaasje en goede berikberens. De FNP wol de ûndernimmers benammen de romte jaan en harren fasilitearje!

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?
Benammen de minsken dy't komme foar ús moaie kultuer, natuer, stêden, doarpen en foar de rêst en romte. Mar fansels is elkenien wolkom om syn of har fakânsje yn Fryslân troch te bringen! Neist in goede promoasje wol de FNP dat oare saken, lykas foarsjenningen en gastfrijheid op oarder binne.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?
De mienskip en dat wy meielkoar saken foar elkoar krije. Fryslân is moai, kin útgean fan eigen krêft en wy kinne folslein selsfoarsjen-nend wurde mei enerzjy yn 2050! Sûnder dat it lânskip in enerzjyfabryk wurdt!

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?
De FNP set yn op mear agrarysk natuerbehear en biologyske lânbou. Der moatte foaral op it plattelân mear wenningen boud wurde, der is no in grut tekoart. En de FNP stimulearret dat mear jonge minsken faklju wurde yn de ambachten!

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?
Mear programma's op Omrop Fryslân TV, mear trijetalige skoallen, in goed ferfolch fan Kulturele Haadstêd (LF2018), stipe foar de HaFaBra en amateurmuzyk, festivals en Fryske sporten.

Goed voor elkaar

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?
Slimmer, sneller, schoner. Dat is de toekomst van ons OV. Met de app weet de bus jou altijd te vinden als het jou uitkomt. Met voorrang, kortere lijnen en sneller materieel zijn we eerder op onze bestemming.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?
Het CDA kijkt vooruit en zorgt dat de zaken goed voor elkaar zijn. We investeren in goede infrastructuur, waaronder onze vaarwegen. Met nieuwe technieken zijn er geen wachttijden en kan de beroepsvaarder zijn werk doen, zonder de toerist in het vaarwater te zitten.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?
Fryslân profileert zich niet alleen met zuivel, watertechnologie en toerisme. Wij zijn ook een belangrijke mkb-provincie. Er komt gericht beleid om mkb-familiebedrijven te ondersteunen. De provincie zorgt voor een laagdrempelig, actief aanbod van krediet- en subsidiemogelijkheden en bevordert export, innovatie en een duurzame circulaire economie.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?
Toeristen zijn ambassadeurs. Onze gasten ervaren dat ook en vertellen dit door. We zorgen voor ditale binnensteden en een blijvend prachtig landschap. Naast iconen als onze Waddeneilanden en de Friese meren voegen we iconen toe zoals Holwerd aan Zee, de 11 fontein en misschien ooit de start van de Tour de France?

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?
Dat zijn onze inwoners. Samen maken we het verschil. Geen gas uit Groningen en Rusland, maar zelf onze energie regelen. Met lokale coöperaties winnen we onze eigen energie. Het CDA wil initiatieven van onderop waarderen. Grote energiebronnen benutten we door wind op zee en geothermie.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?
Inwoners en gebruikers van de ruimte gaan hier zoveel mogelijk zelf over. Samen voelen we ons verantwoordelijk voor die ruimte. Als we er niet uitkomen overleggen we en kijken we naar gedeeld ruimtegebruik met respect voor iedereen.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer? Troch yn te setten op Frysk yn it ûnderwiis (Frysk is fun) én de inisjativen by de minsken sels wei. Literatuer hat ek in wichtich plak.

Voor de senior en oudere van nu en morgen!

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?
Een steeds groter wordend aantal ouderen is afhankelijk van openbaar vervoer. Niet de winstgevendheid van de vervoerder moet daarom maatgevend zijn, maar de mobiliteit van de Friese bevolking. Goed bereikbaar en liefst dus ook bushaltes in dorpen. 50PLUS is daarom voorstander van een provinciaal OV-bedrijf.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?
Volgens de geldende regels heeft de beroepsvaart voorrang. Maar zowel toerisme als beroepsvaart is belangrijk voor de economie en daarmee voor de werkgelegenheid in onze provincie. Veel mensen komen juist naar onze provincie voor de recreatie, dat moeten we koesteren. Daarom moeten we proberen beide naast elkaar een plekje te geven.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?
Fryslân kenmerkt zich door veel platteland. 50PLUS vindt dat de provincie ook de werkgelegenheid op het platteland moet stimuleren. Dat betekent steun voor innovatie van het midden- en kleinbedrijf. Een brede beschikbaarheid van snel internet helpt daarbij.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?
De ideale toerist heeft oog voor de schoonheid van onze provincie en komt om te genieten zonder te beschadigen. Verder zorgt hij/zij door zijn bestedingen voor een groei van de economie en dus voor meer werkgelegenheid. We moeten de toerismesector daarom stimuleren.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?
De betrokkenheid van de bewoners bij hun leefomgeving, natuur en landschap, het klimaat (energietransitie) en de zorg voor elkaar (jong en oud). Er zijn veel initiatieven 'van onderop'. De Friese mienskip is er één van, we doen het met elkaar! Hierin vervullen ouderen ook een wezenlijke rol.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?
Het mooie Friese landschap staat onder druk. Er heerst verschraving van het landschap (landschapspijn). De huidige manier waarop landbouw bedreven wordt, loopt tegen knelpunten aan. We moeten daarom werken aan een landbouwsysteem dat goed is voor natuur en landschap, inwoners én boeren zelf!

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?
- Actieve en passieve deelname aan kunst en cultuur ook bereikbaar voor ouderen;

- Meer provinciaal geld beschikbaar voor cultuur;
- De totale Friese culturele mienskip betrekken bij het maken van uitvoeringsplannen;
- Subsidie verstrekken aan initiatieven in dorpen en wijken.

Rinus Busing

Maak van lokalen ook provincialen

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

Na 2022 worden, ten behoeve van het openbaar vervoer, uitsluitend concessies verleend als de aanbieder gebruik maakt, of op korte termijn aantoonbaar gebruik gaat maken, van voertuigen die elektrisch, op biogas of op waterstofgas rijden.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Ook op het water zijn er verkeersregels en daar moet zowel de toerist als de beroepsvaarder zich aan houden.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Door het versoepelen van de vestigingseisen van ondernemers, het aanbesteden van werk zoveel mogelijk aan (ook de kleine) bedrijven uit de provincie, het belonen van duurzaam ondernemen en het faciliteren en stimuleren van het ondernemerschap.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

De ideale toerist beperkt zich niet tot één manier van recreëren, maar maakt gebruik van alle facetten die Fryslân te bieden heeft. Gedurende het hele jaar moet voor voldoende aanbod, inclusief steun en promotie, worden gezorgd - ook door de provincie - zodat de toerist blijft terugkomen.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

De grote variatie in landschap, natuur, cultuur, vormen van toerisme, de verscheidenheid in Friese sporten enzovoort, vormen een ideaal totaalplaatje dat Fryslân doet leven.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Heel Fryslân is aantrekkelijk om in te wonen, te werken en te leven. Wij willen een klimaat waarin zowel het boeren, het wonen, het werken en de natuur in ieder geval in stand worden gehouden en waar mogelijk worden uitgebreid.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

De instandhouding van de in Fryslân gebruikte

Friese taal én de diverse streektaalen, de Friese sporten en spelen, de specifieke Friese tradities, de Friese Omrop, et cetera. Elke regio, stad of dorp heeft het recht op eigen cultuur.

Haaije de Jong

Goed voor elkaar in Fryslân

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

Vooralsnog wensen wij vast te houden aan aanbesteding van het openbaar vervoer met een duurzaam eisenpakket. Ontwikkelingen inzake klimaatmaatregelen gaan echter zo snel dat wij altijd open staan voor een beter alternatief.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Het bootje van de beroepsvaarder krijgt voorrang. Immers tijd is geld. Wij gaan er vanuit dat de toerist komt om te recreëren en te onthaasten.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Vermindering van de regelgeving en ondersteuning van onderwijs en innovatie.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

De ideale toerist heeft belangstelling voor het Fries eigene zoals cultuur, taal en landschap, enzovoort. Wij willen meer aandacht voor meer fiets- en wandelroutes. Ook toeristen met een kleine beurs moeten volop van onze provincie kunnen genieten.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

De rust en de ruimte in onze provincie en weidse uitzichten.

Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

Boeren zorgen voor de voedselvoorziening en kunnen ingezet worden voor natuurbeheer. Het lijkt ons dan ook niet verstandig boeren en natuur tegenover elkaar te zetten. Wonen en werken naar aard en schaal aansluitend aan de kernen; niet in het buitengebied. Inbreiding gaat vóór uitbreiding. Dus zuinig op de ruimte.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

1. Omtinken foar ús kultureel histoarysk erfgoed op de skoallen.
2. Bern fertroud meitsje mei de Fryske taal, it Frysk folksliet en ús skiednis.
3. Museumbesyk stimulearje troch de finansjele drompel fuort te heljen.
4. Behâld en it iepenstellen fan ús tsjerklik erfgoed.
5. Jierliks in 'Fryslân-dei' organisearje.

Serkan Soytekin

Het Openbaar Vervoer is tot 2022 geregeld. Hoe regelt u dit na 2022?

Investeren in toegankelijk, betrouwbaar en betaalbaar openbaar vervoer. DENK is voor gratis openbaar vervoer op bepaalde feestdagen, en gratis OV voor ouderen en minima. De grotere steden moeten beter bereikbaar worden vanuit kleinere dorpen.

Er komen twee boten aan. Eén toeristenbootje en een beroepsvaarder met een lading. Wie krijgt bij uw partij voorrang en waarom?

Het mooiste is dat wij het logistiek dusdanig kunnen regelen dat er geen keuze gemaakt hoeft te worden. Uiteindelijk moet het ten goede komen aan de Friezen.

Met welke concrete acties jaagt u de Friese economie aan?

Alle provincies dienen een Leer-Werk-Ambassadeur aan te stellen die scholen en bedrijven zo veel mogelijk bij elkaar brengt. Zo versterken we het economisch potentieel van de provincie en de positie van onze jongeren. Bij aanbestedingen moet een leverancier zoveel mogelijk social return leveren. De provincie geeft zelf het goede voorbeeld door medewerkers zoveel mogelijk in vaste dienst te nemen en een divers personeelsbestand door middel van quota.

Hoe ziet uw ideale toerist in Fryslân eruit en wat gaat u daarvoor doen?

Een toerist moet sneller en makkelijker onze provincie kunnen bezichtigen en de cultuur kunnen snuiven. Door diverse maatregelen te treffen op het gebied van OV en het stimuleren van de lokale ondernemers kan toerisme in Fryslân een boost krijgen.

Wat geeft Fryslân vanaf vandaag de meeste energie als het aan u ligt?

Dat DENK meedoet in de Provinciale Staten. Een grote groep mensen hebben nu eindelijk de keuze om op DENK te stemmen en af te rekenen met de plannen van Rutte.

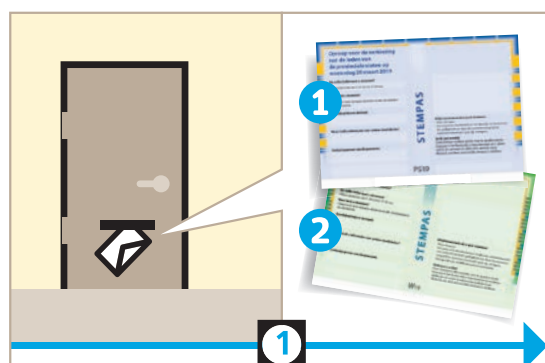
Gaan we meer boeren, wonen, werken of natuur krijgen? Hoe richt u Fryslân het liefst in?

DENK is voor het op peil houden van sociale woningbouw en voor meer mogelijkheden tot het maken van wooncarrière. Iedereen moet een betaalbare woning kunnen hebben. Alle Friezen moeten kunnen genieten van het groen, water en onze natuur; ook bij de eigen woning. DENK wil meer groen in steden en de bestaande groene corridors tussen stedelijke gebieden in stand houden.

Mei hokker bucketlist soargje jim foar it behâld fan de Fryske kultuer?

DENK vindt dat iedereen trots moet kunnen zijn op wie die is en waar die vandaan komt. Het Fries moet dan ook gekoesterd worden en de provincie dient in gesprek te treden met onderwijsinstellingen om te bezien hoe het Fries zoveel mogelijk behouden kan worden.

STEMMEN: HOE DOE JE DAT?

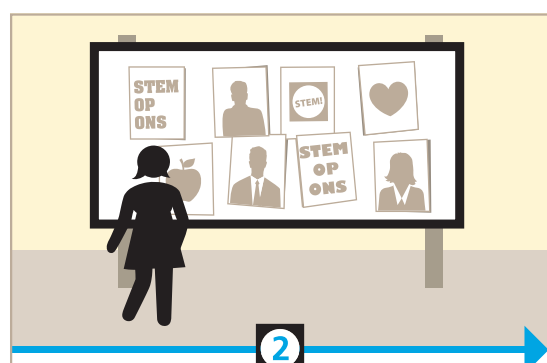
1

JE KRIJGT 2 STEMPASSEN THUIS

De gemeente stuurt je 2 stempassen en 2 kandidatenlijsten:

1. voor de Provinciale Statenverkiezingen
2. voor de waterschapsverkiezingen

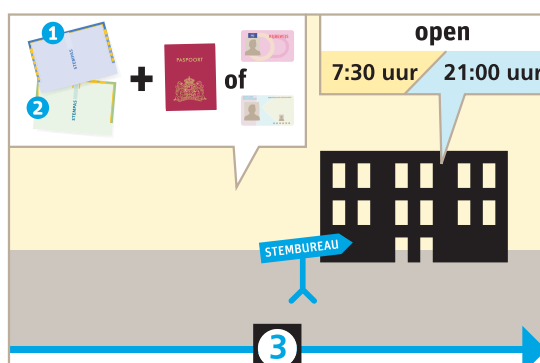
Op de stempassen staat welk stembureau het dichtst bij jouw huis is.

2

KIES EEN POLITIEKE PARTIJ

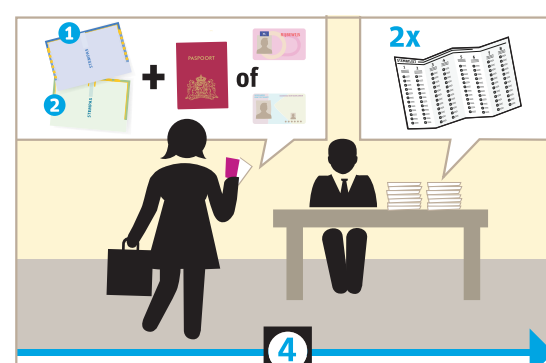
Je ziet op de 2 kandidatenlijsten welke partijen meedoen aan de verkiezingen.

3

GA NAAR HET STEMBUREAU

Ga op woensdag 20 maart 2019 met je 2 stempassen naar het stembureau. Neem ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart mee. Je kunt hiermee stemmen als het geldig is. Je mag er ook nog mee stemmen als het maximaal 5 jaar verlopen is.

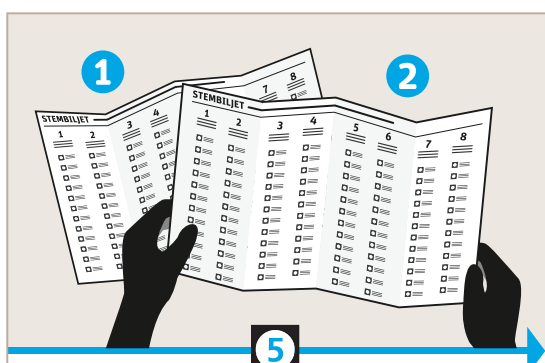
4

LEVER JE 2 STEMPASSEN IN

Geef je 2 stempassen aan de mensen van het stembureau.

Laat ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart zien.

De mensen van het stembureau controleren je 2 stempassen en wie je bent.

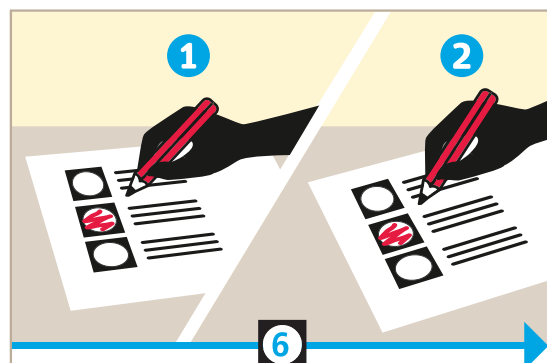

5

JE KRIJGT 2 STEMBILJETTEN

1. voor de Provinciale Statenverkiezingen
2. voor de waterschapsverkiezingen

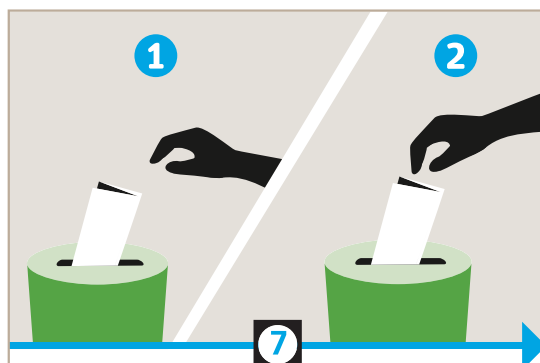
Op de stembiljetten staan de politieke partijen die meedoen aan de verkiezingen. De mensen op wie je kunt stemmen staan ook op het stembiljet, bij hun politieke partij.

6

KLEUR ÉÉN VAKJE ROOD OP ELK STEMBILJET

Ga een stembiljet in met de 2 stembiljetten. Dat doe je alleen. Niemand mag meekijken als je stemt. In het stembiljet ligt een rood potlood. Zoek op elk stembiljet de naam van de persoon op wie jij wilt stemmen. Kleur op elk stembiljet het vakje voor deze naam rood.

7

DOE JE 2 STEMBILJETTEN IN DE STEMBUSSEN

Vouw de 2 stembiljetten apart op.

Doe het stembiljet Provinciale Staten in de stembus Provinciale Staten.

Doe het stembiljet waterschap in de stembus waterschap.

8

JE HEBT GESTEMD!

Na 21:00 uur worden alle stemmen geteld. De uitslag wordt daarna bekendgemaakt.

Je vindt de uitslag op internet, bijvoorbeeld op www.nos.nl.

LET OP!

Er zijn 2 verkiezingen op woensdag 20 maart 2019.

Je mag dus 2 keer stemmen.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Je stem uitbrengen: hoe? Zo!

Vijf veelgestelde vragen

Waar kan ik stemmen?

Op 20 maart 2019 worden in heel Fryslân stemlokalen ingericht. Elk stemlokaal is geopend van 7.30 tot 21.00 uur. Sommige stemlokalen, bijvoorbeeld op stations of in ziekenhuizen, zijn al eerder geopend. Op je stempas, die je uiterlijk 6 maart krijgt toegestuurd, staat het adres van een stemlokaal bij jou in de buurt. Maar stem je liever op een andere plek in je gemeente, dan kan dat ook. Wil je in een andere gemeente stemmen? Dan moet je een kiezerspas aanvragen. Dit kun je doen bij de afdeling Burgerzaken van jouw gemeente, tot uiterlijk 19 maart om 12.00 uur. Met de kiezerspas kun je bij elk stembureau in de provincie Fryslân stemmen.

Wat moet ik meenemen om te mogen stemmen?

Heb je stemrecht, dan krijg je uiterlijk 6 maart 2019 een stempas thuisgestuurd. Deze moet je meenemen naar het stemlokaal. Daarnaast heb je een identiteitsbewijs (ID-kaart, paspoort of rijbewijs) of Nederlandse verblijfsvergunning nodig. Je identiteitsbewijs mag maximaal vijf jaar verlopen zijn. Als je jouw stempas kwijtraakt, kun je een vervangende pas aanvragen. Dit kan op het gemeentehuis van jouw gemeente, tot uiterlijk 19 maart om 12.00 uur. Let op: als je een vervangende stempas hebt en je vindt je oude pas terug, moet je alsnog met de vervangende pas stemmen.

Hoe gaat stemmen in zijn werk?

Om te stemmen, overhandig je jouw stempas en identiteitsbewijs aan een medewerker van het stemlokaal. Hij of zij controleert of de gegevens op de stempas en het identiteitsbewijs met elkaar overeenkomen en geeft je vervolgens een stembiljet. Daarop staan de namen van de partijen en kandidaten op wie je kunt stemmen. In het stembiljet kruis je met een rood potlood de kandidaat van jouw keuze aan. Het stembiljet doe je vervolgens opgevouwen in de stembus.

Mag iemand anders voor mij stemmen?

Ben je op 20 maart niet in de gelegenheid om zelf te stemmen, maar wil je jouw stem niet verloren laten gaan?

Dan kun je iemand anders namens jou laten stemmen. Dat doe je door hem of haar een zogenoemde volmacht te verlenen. Op de achterkant van je stempas kun je de naam invullen van degene die namens jou gaat stemmen. Hij of zij moet wel in dezelfde gemeente wonen als jij en mag in totaal maximaal twee machtigingen hebben. Om namens jou te kunnen stemmen, heeft de gemachtigde een kopie van jouw identiteitsbewijs (ID-kaart, paspoort of rijbewijs) nodig. Hij of zij moet jouw stem tegelijkertijd met zijn/haar eigen stem uitbrengen.

Ik ben tijdens de verkiezingen in het buitenland. Kan ik dan ook stemmen?

Ja, dat kan. Je moet dan wel ingeschreven staan bij een Nederlandse gemeente. Stemmen vanuit het buitenland kan op twee manieren: allereerst kun je per brief stemmen. Hiervoor moet je een registratieverzoek indienen bij je gemeente. Het M3-formulier dat je hiervoor nodig hebt, staat op de website van de meeste gemeenten. Je kunt ook iemand in Nederland namens jou laten stemmen. Hiervoor moet je een volmachtformulier (L8) invullen en uiterlijk 15 maart 2019 indienen bij jouw gemeente. Het formulier vind je op de website van jouw gemeente.

Commissaris van de Koning Arno Brok en dijkgraaf Paul van Erkelens: 'Stem!'

Redenen om ~~niet~~ te stemmen

1. Ik stem nooit.

Voor alles is een eerste keer! En redenen genoeg om wel te stemmen. Provinciale Staten en het bestuur van Wetterskip Fryslân bepalen wat er de komende vier jaar in Fryslân gebeurt. Door te stemmen, beslis je mee over de toekomst van de provincie.

2. Ik weet niet op wie ik moet stemmen.

Door de Stembulp in te vullen, zie je meteen welke partij het beste bij jouw standpunten past. Kun je je helemaal niet vinden in de standpunten van de verkiesbare partijen? Dan kun je een blanco stem uitbrengen. Die telt wel mee voor het opkomstpercentage van de verkiezingen, maar gaat niet naar een partij.

3. Ik stem alleen bij landelijke verkiezingen, want die vind ik belangrijker.

De Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen gaan over belangrijke onderwerpen in jouw directe omgeving. Daar wil je toch juist over meebeslissen? Bovendien: via de Provinciale Statenverkiezingen wordt indirect de Eerste Kamer gekozen. Je stem voor Provinciale Staten heeft daarmee invloed op de landelijke politiek.

4. Mijn stem doet er niet toe.

Elke stem doet ertoe! En de verdeling van het aantal zetels kan soms op één stem aankomen. Jouw stem kan dus het verschil maken.

5. Partijen houden zich niet aan hun beloftes.

In een democratie moeten politieke partijen met elkaar samenwerken. Alleen dan kunnen besluiten worden genomen waar een meerderheid achter staat. Het is dan soms nodig om wat van een partijstandpunt af te wijken en een compromis te sluiten.